

โมเมนตัมและการชน

โมเมนตัมและการชน

A. ปริมาณเกี่ยวกับโมเมนตัม

โมเมนตัม ($\vec{P}$)

- นิยาม → เป็นปริมาณเวกเตอร์บอกสภาพการเคลื่อนที่
- ทำให้วัตถุมวล m เคลื่อนที่ด้วยความเร็ว $\vec{v}$

→ สูตร $\vec{P} = m\vec{v}$ หน่วย $\text{kg}\cdot\text{m/s}$ หรือ $\text{N}\cdot\text{s}$

โมเมนตัมและการชน

A. ปริมาณเกี่ยวกับโมเมนตัม

การดล = การเปลี่ยนแปลงโมเมนตัม ($\Delta \vec{P}$)

→ เกิดเมื่อความเร็ว ($\vec{v}$) มีการเปลี่ยนแปลง (ขนาด หรือทิศทาง หรือทั้งสอง)

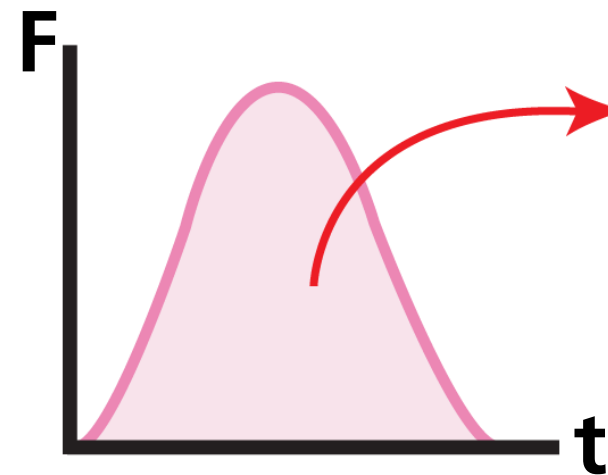
→ สูตร

$$\Delta \vec{P} = \vec{P}_2 - \vec{P}_1$$

→ ใช้บ่อย

$$\Delta \vec{P} = m(\vec{v} - \vec{u}) = \Sigma \vec{F} \cdot t \quad \text{หน่วย kg} \cdot \text{m/s หรือ N} \cdot \text{s}$$

→ กราฟ $F \cdot t$

พ.ท.ใต้กราฟบอกค่า $F \cdot t$

(ถ้ากรณีมีแรง F เป็นแรงลัพธ์ พ.ท. จะบอกค่าการดล)

โมเมนตัมและการชน

A. ปริมาณเกี่ยวกับโมเมนตัม

แรงดล = แรงที่กระทำในช่วงเวลาสั้น ๆ ทำให้เกิดการดล

$$\Sigma \vec{F} = \frac{m(\vec{v} - \vec{u})}{t} \quad \text{หน่วย N}$$

นิยาม!!

โมเมนตัมและการชน

B. กฎอนุรักษ์โมเมนตัม

ผลรวมโมเมนตัมก่อนชน = ผลรวมโมเมนตัมหลังชน

$$\Sigma \vec{P}_i = \Sigma \vec{P}_f$$

$$m_1 u_1 + m_2 u_2 = m_1 v_1 + m_2 v_2$$

Warning! การแทนเครื่องหมายของเวกเตอร์ต้องคำนึงถึงทิศทาง

โมเมนตัมและการชน

C. แนวโจทย์การชน/การระเบิด

การชน (Collision)

แบบยืดหยุ่น

⇒ อนุรักษ์พลังงานจลน์

$$\sum E_{k1} = \sum E_{k2}$$

⇒ อนุรักษ์โมเมนตัม

$$\sum \vec{P}_i = \sum \vec{P}_f$$

⇒ สมการการชนแบบยืดหยุ่น

$$\vec{u}_1 + \vec{v}_1 = \vec{u}_2 + \vec{v}_2$$

แบบไม่ยืดหยุ่น

⇒ มีการสูญเสียพลังงานจลน์หลังการชน

$$\sum E_{k1} = \sum E_{k2}$$

$$\sum E_{k(\text{สูญเสีย})} = \sum E_{k2} - \sum E_{k1} \quad \text{ค่าที่ได้อาจจะติดลบ}$$

⇒ อนุรักษ์โมเมนตัม

$$\sum \vec{P}_i = \sum \vec{P}_f$$

⇒ ชนแล้วติดกันไปทุกกรณี เป็นการชนแบบไม่ยืดหยุ่นสมบูรณ์ จะมีการสูญเสียพลังงานจลน์ไปมากที่สุด

โมเมนตัมและการชน

C. แนวโจทย์การชน/การระเบิด

การระเบิด $\Rightarrow$ พลังงานจลน์ภายหลังเกิดระเบิดจะเพิ่มขึ้น

$$\Sigma E_{k1} < \Sigma E_{k2}$$

$$\Delta E_{k(\text{เพิ่ม})} = \Sigma E_{k2} - \Sigma E_{k1}$$

ค่าที่ได้จะเป็นบวก

$\Rightarrow$ อนุรักษ์โมเมนตัม

$$\Sigma \vec{P}_{\text{ก่อนระเบิด}} = \Sigma \vec{P}_{\text{หลังระเบิด}}$$

Exercise

โมเมนตัมและการชน

Exercise

1. รถยนต์มวล 1500 กิโลกรัม วิ่งบนถนนด้วยอัตราเร็ว 72 กิโลเมตรต่อชั่วโมง จะมีโมเมนตัมเท่าไร
  1. 30,000 กิโลกรัม เมตรต่อวินาที
  2. 15,000 กิโลกรัม เมตรต่อวินาที
  3. 54,000 กิโลกรัม เมตรต่อวินาที
  4. 108,000 กิโลกรัม เมตรต่อวินาที

Exercise

1. รถยนต์มวล 1500 กิโลกรัม วิ่งบนถนนด้วยอัตราเร็ว 72 กิโลเมตรต่อชั่วโมง
จะมีโมเมนตัมเท่าไร

โมเมนตัมและการชน

Exercise

- รถยนต์มวล 1500 กิโลกรัม วิ่งบนถนนด้วยอัตราเร็ว 72 กิโลเมตรต่อชั่วโมง จะมีโมเมนตัมเท่าไร
  - 30,000 กิโลกรัม เมตรต่อวินาที
  - 15,000 กิโลกรัม เมตรต่อวินาที
  - 54,000 กิโลกรัม เมตรต่อวินาที
  - 108,000 กิโลกรัม เมตรต่อวินาที

โมเมนตัมและการชน

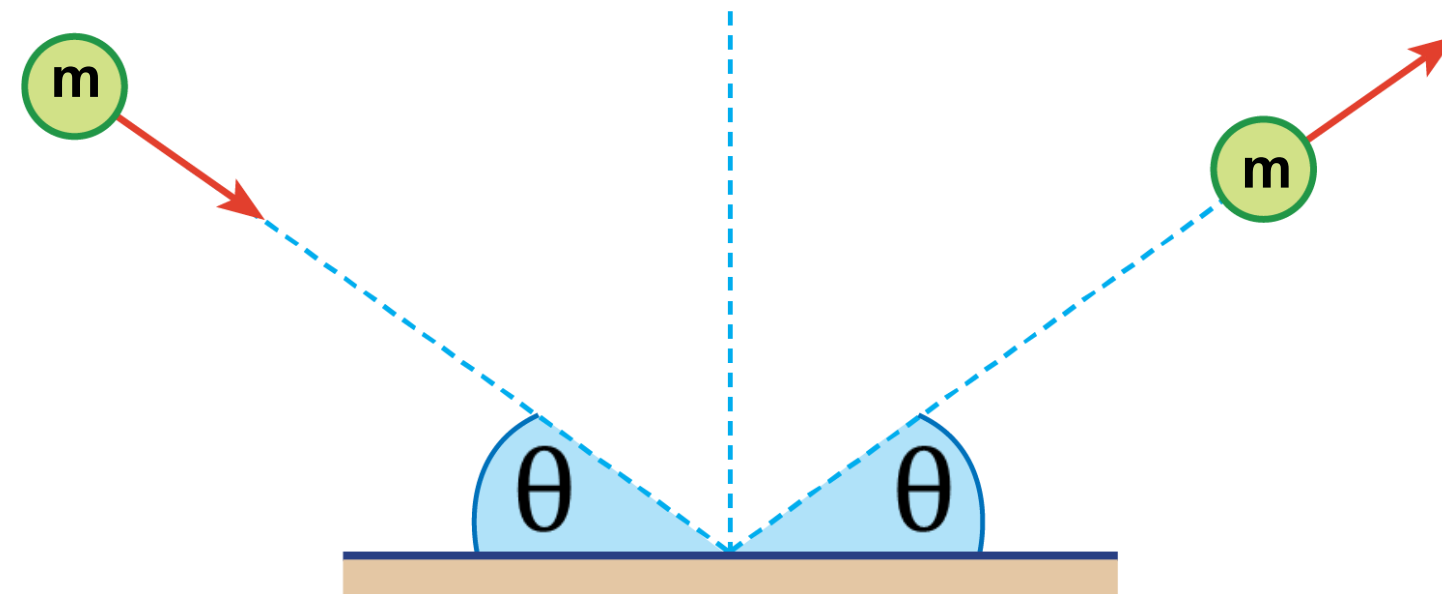
Exercise

2. วัตถุมวล 10 กิโลกรัมชิ้นหนึ่งมีพลังงานจลน์ 8 จูล จะมีโมเมนตัมเท่าใด

โมเมนตัมและการชน

Exercise

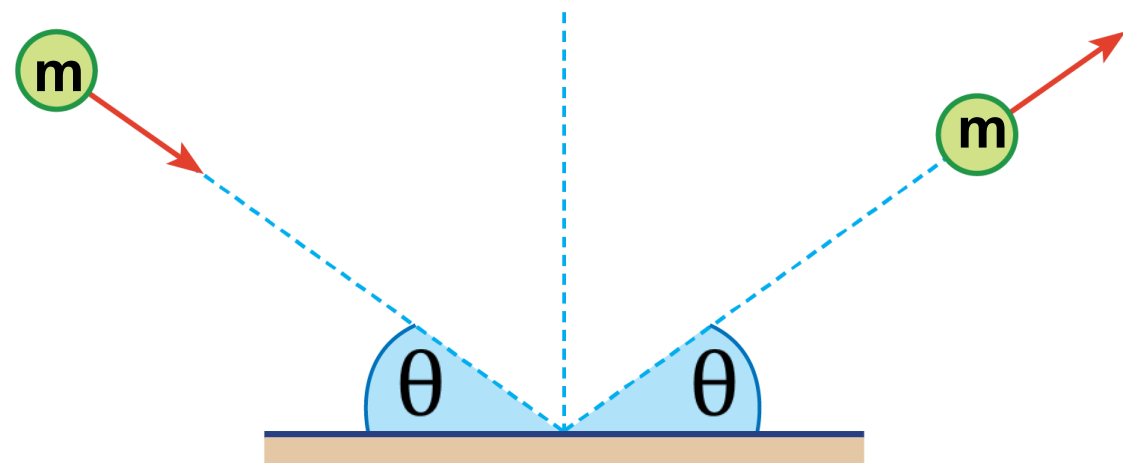
3. วัตถุมวล m วิ่งมาด้วยอัตราเร็วเท่ากับ v โดยตกกระทบพื้นทำมุม θ กับพื้นแล้วสะท้อนกลับกลับไปด้วยอัตราเร็วเท่าเดิมและทำมุม θ กับพื้นเช่นกัน จงหาขนาดและทิศทางของโมเมนตัมที่เปลี่ยนไป

โมเมนตัมและการชน

3. (ต่อ)

พิจารณาในแนวแกน x

$$P_{1x} =$$

$$P_{2x} =$$

$$\Delta P_x =$$

พิจารณาในแนวแกน y

$$P_{1y} =$$

$$P_{2y} =$$

$$\Delta P_y = P_{2y} - P_{1y} =$$

$$\text{ดังนั้น } \Delta P_{\text{รวม}} = \sqrt{(\Delta P_x)^2 + (\Delta P_y)^2} =$$

โมเมนตัมและการชน

Exercise

4. ลูกเทนนิสมวล 250 กรัม เคลื่อนที่ตรงเข้าหาภาวราตรด้วยความเร็ว 20 เมตร/วินาที ถูกภาวราตรตีกลับด้วยอัตราเร็ว 30 เมตร/วินาที ในทิศทางตรงกันข้าม ถ้าเวลาที่ลูกเทนนิสถูกตีเท่ากับ 0.05 วินาที ภาวราตรตีลูกเทนนิสกลับด้วยแรงขนาดกี่นิวตัน

โมเมนตัมและการชน

Exercise

5. วัตถุมวล 3m วางนิ่ง ถ้าวัตถุมวล 2m วิ่งชนตรงๆด้วยความเร็ว 10 m/s หลังชนพบว่าวัตถุมวล 3m เคลื่อนที่ด้วยความเร็ว 5 m/s จงหาความเร็วของมวล 2m หลังชน

โมเมนตัมและการชน

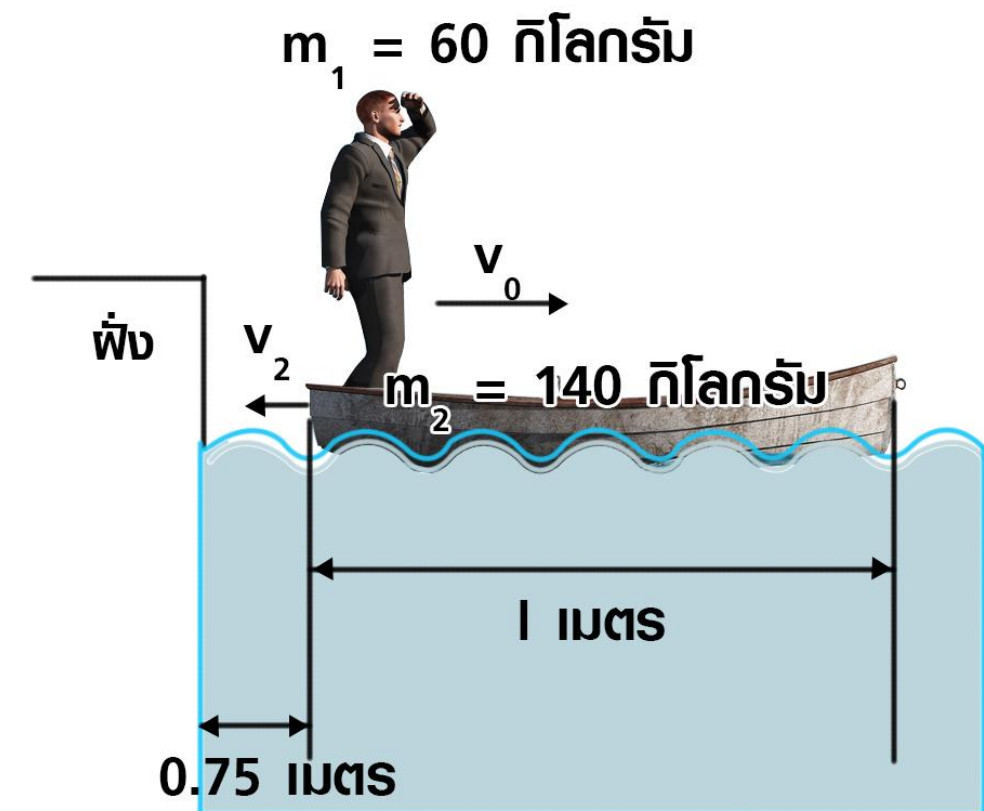
Exercise

6. มวลขนาด 8 kg เคลื่อนที่ไปทางทิศตะวันออกด้วยความเร็ว 20 m/s ไปชนกับมวลขนาด 2 kg ที่เคลื่อนที่ไปทางทิศตะวันตกด้วยความเร็ว 10 m/s แล้วมวลแรกยังคงเคลื่อนที่ไปทางทิศตะวันออกด้วยความเร็ว 10 m/s พลังงานจลน์รวมเปลี่ยนไปที่จุล

โมเมนตัมและการชน

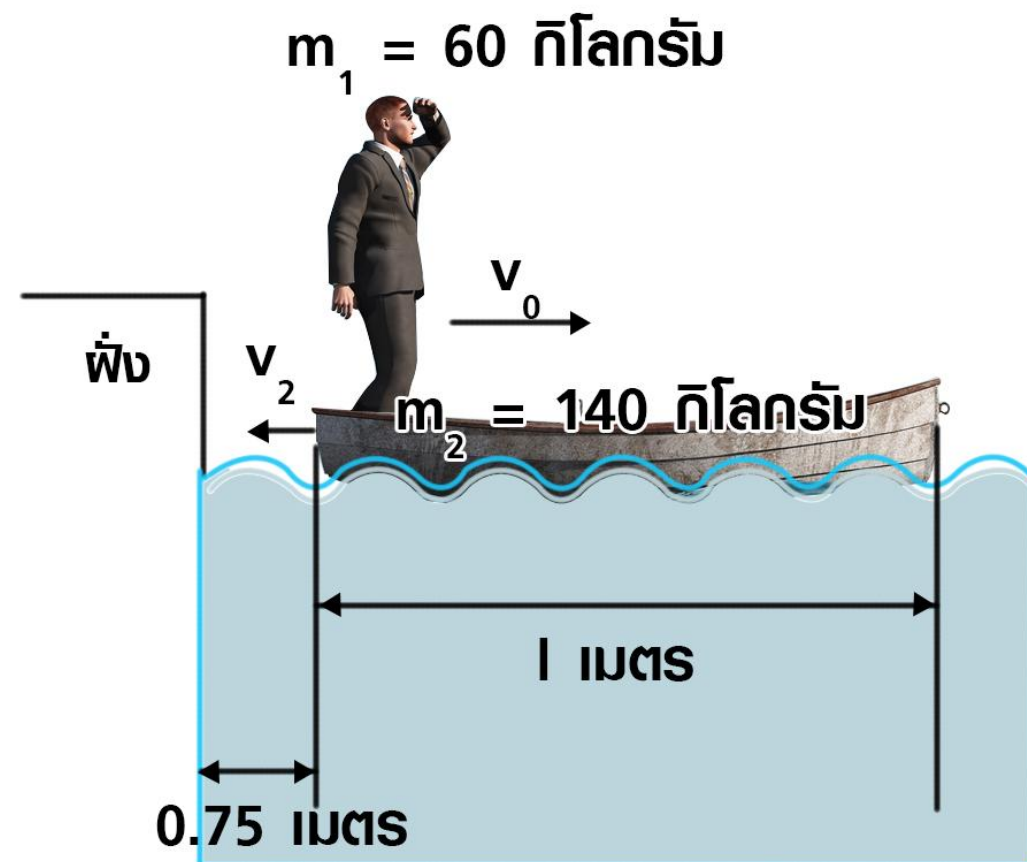
Exercise

7. ชายคนหนึ่งยืนสงบนิ่งอยู่ที่หัวเรือลำหนึ่ง ซึ่งลอยอยู่นิ่งในทะเลสาบแห่งหนึ่ง โดยตัวเรืออยู่ในแนวที่ทำมุม 90 องศา กับฝั่งและหัวเรือหันเข้าหาฝั่ง หลังจากนั้นสักครู่ชายผู้นี้ก็เดินตรงจากหัวเรือไปยังท้ายเรือ ทำให้เรือเคลื่อนเข้าสู่ฝั่ง อยากทราบว่าเรือจะต้องยาวอย่างน้อยกี่เมตรจึงจะทำให้เรือเคลื่อนที่แตะฝั่งพอดี ถ้าชายผู้นี้มีมวล 60 kg เรือมีมวล 140 kg และเมื่อเริ่มต้นหัวเรืออยู่ห่างจากฝั่ง 0.75 m

โมเมนตัมและการชน

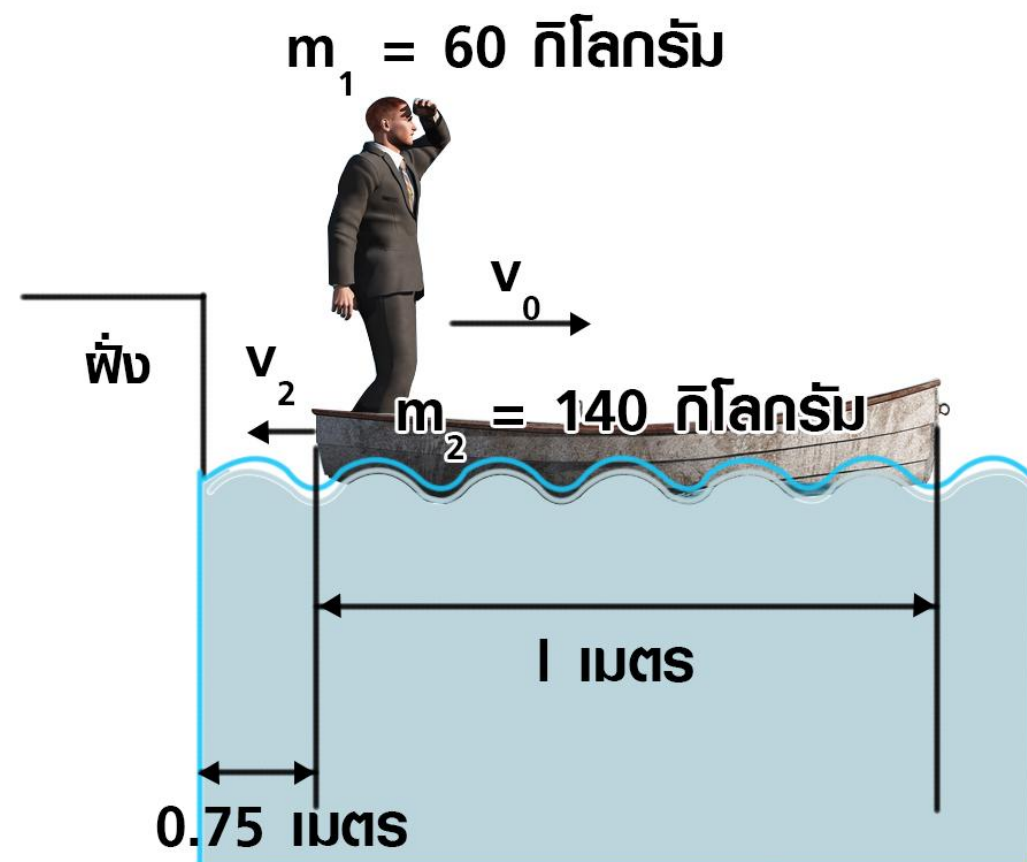
7. (ต่อ)

สมมุติให้ λ แทน ความยาวของเรือ
 v_0 แทน ความเร็วของคนมวล 60 กิโลกรัม
เดินตรงจากหัวเรือไปยังท้ายเรือ
 v_2 แทน ความเร็วของเรือ
และ v_1 แทน ความเร็วลัพธ์ของคน

โมเมนตัมและการชน

7. (ต่อ)

สมมุติให้ λ แทน ความยาวของเรือ
 v_0 แทน ความเร็วของคนมวล 60 กิโลกรัม
 เดินตรงจากหัวเรือไปยังท้ายเรือ
 v_2 แทน ความเร็วของเรือ
 และ v_1 แทน ความเร็วลัพธ์ของคน

1. 4.45 เมตร

2. 3.75 เมตร

3. 2.50 เมตร

4. 2.25 เมตร

โมเมนตัมและการชน

Exercise

8. ลูกปืนมวล 10 กรัม ยิงเข้าไปฝังในลูกตุ้มมวล 1 กิโลกรัม ปรากฏว่าลูกตุ้มลอยขึ้นไปได้สูง 20 เซนติเมตร ดังรูป จงหาความเร็วของลูกปืนขณะชนลูกตุ้ม

โมเมนตัมและการชน

Exercise

9. ลูกตุ้มเหล็กมวล 1,000 กิโลกรัม ตกจากที่สูงจากเสาเข็ม 6 เมตร แล้วติดกันไป ถ้าเสาเข็มมวล 500 กิโลกรัม จมลงไปลึกกว่าเดิม 50 เซนติเมตร จงหาแรงต้านเฉลี่ยของดิน (ในขณะที่เสาเข็มลงไป在地)